

Adviesnota burgemeester en wethouders

Beleidsprogramma: 2.1 Onderwijs
Domein: Domein Sociaal
Zaakdossiernummer: ZK24.00007
Documentnummer: 2024.00020
Portefeuillehouder: S.A.C. Mandemakers
Mede geadviseerd door: Domein Sociaal

Overlegd met portefeuillehouder: Ja
Overlegd met n.v.t.
Termijn gebonden: Nee
Datum: 3 januari 2024

Gemeenteraad		Data	Communicatie extern	
Beeldvormende avond			Persinformatie	
Ter kennisname			Bekendmaking	
Opiniërend			Persgesprek	
Besluitvormend			Inspraak	

Onderwerp:

Adviesnota over inrichting van taalklas voor basisonderwijs samen met gemeente Waalwijk

Voorstel

1. In te stemmen met het voorstel om samen met gemeente Waalwijk voor het basisonderwijs een taalklas in te richten;
2. De taalklas in te richten in de Leerrijk!-school Vrijhoeve in Sprang-Capelle;
3. De kosten voor de projectleider voor het opzetten van deze taalklas naar rato samen met gemeente Waalwijk te betalen en ons deel te dekken vanuit de middelen voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid;
4. De kosten voor ondersteuning door onze partners in de scholen te dekken vanuit de reguliere afspraken met onze partners;
5. De kosten voor leerlingenvervoer -waar nodig- te dekken vanuit de reguliere middelen voor leerlingenvervoer.

Toelichting

Ouders van kinderen die nieuw zijn in Nederland kunnen kiezen bij welke basisschool zij hun kinderen aanmelden. Over het algemeen gaan ook deze kinderen naar de basisschool in de eigen wijk. Vaak spreken deze kinderen echter nog niet goed genoeg Nederlands om volledig mee te kunnen doen in de groep. Door de sterke toename van het aantal nieuwkomers, kan het onderwijs het aanbod op de scholen niet langer kwalitatief voldoende afstemmen op de leerlingen. Dit heeft zowel een negatief effect op de kwaliteit van het onderwijs voor de nieuwkomers als voor de reeds zittende leerlingen.

Inleiding

Nieuwkomers vragen extra ondersteuning en begeleiding in de klas, vooral vanwege de taalbarrière. Met de instroom van een nieuwkomer, stijgt de zorgzwaarte in een groep. Momenteel wordt op meerdere scholen de grens voor zorgzwaarte van de groep overschreden. Een werkgroep met een afvaardiging van de schoolbesturen Bravoo en Leerrijk!, kinderopvang, gemeenten Waalwijk en Loon op Zand heeft daarom diverse scenario's onderzocht om te komen tot een duurzame organisatie van het nieuwkomersonderwijs in onze beide gemeenten. Deze werkgroep heeft vervolgens aan de stuurgroep -bestaande uit de bestuurders van de genoemde organisaties- een voorstel voorgelegd. Dit voorstel wordt nu voorgelegd aan de colleges van de twee gemeenten ter besluitvorming.

Beoogd effect

Er wordt op een duurzame wijze kwalitatief hoogstaand onderwijsaanbod verzorgd aan nieuwkomers. Het onderwijsaanbod op de scholen in onze gemeente is kwalitatief afgestemd op alle leerlingen op de scholen.

Argumenten

1.1 de huidige wijze waarop deze kinderen in het onderwijs instromen heeft de grens bereikt

Er zijn verschillende mogelijkheden om kinderen die nieuw zijn in Nederland en de taal nog niet beheersen in te laten stromen in het onderwijs. De wijze waarop we dat in onze gemeente de

afgelopen jaren hebben gedaan -thuis nabij- blijkt door de sterke toename van de instroom niet langer haalbaar te zijn.

Een andere wijze is om kinderen te laten starten op een aparte school speciaal voor hen. In het voortgezet onderwijs kennen we dit al. Zo gaan leerlingen vanaf 11/12 jaar naar het ISK in Waalwijk (ISK is de afkorting van internationale schakelklas). In het basisonderwijs heten deze scholen vaak 'nieuwkomersschool', 'taalschool' of 'taalklas'. Zo'n taalklas is bedoeld voor kinderen van 6 tot en met 11/12 jaar. Kleuters kunnen wel gewoon thuisnabij instromen op de basisschool.

Na een tot anderhalf jaar in een taalklas kunnen de kinderen naar een reguliere school meer thuis nabij. Belangrijke voordelen van starten in een taalklas zijn:

- Kinderen komen met andere kinderen vanuit een soortgelijke situatie samen wat bevorderlijk is voor hun gevoel van veiligheid, vertrouwen en welzijn;
- Er is expertise en inzet op de school die specifiek gericht is op deze kinderen (denk aan expertise over eerste taalontwikkeling en traumasensitief onderwijs);
- Kinderen komen in meer homogene groepen terecht met specifiekere aansluiting op hun niveau en stromen in het reguliere onderwijs in op het niveau dat (beter) bij hen past;
- De zorgzwaarte in de klassen op de reguliere basisscholen vermindert;
- Fluctuaties in leerlingaantallen vanuit de beide gemeenten zijn flexibeler op te vangen;
- Door alle kinderen op 1 school in te schrijven, kan bovenop de reguliere leerlingbekostiging extra rijksbekostiging verkregen worden, waarmee de specifieke expertise en inzet gedekt kan worden.

2.1 locatie Vrijhoeve voldoende ruimte heeft én geografisch erg gunstig gelegen is

In onze gemeente hebben we geen locatie beschikbaar met 4-5 leegstaande lokalen, de omvang die nodig blijkt te zijn voor de taalklas. Gemeente Waalwijk heeft dit op dit moment wel, namelijk in de Leerrijk!-school Vrijhoeve in Sprang-Capelle. In deze locatie is in 2023 bovendien al een groep leerlingen gestart vanuit hetzelfde principe onder de naam Wereldrijk. Geografisch gezien ligt deze locatie zowel voor de inwoners uit de gemeente Waalwijk als uit onze gemeente bijzonder gunstig.

3.1 de organisatie van goed onderwijs aan nieuwkomers een gezamenlijke verantwoordelijkheid is
Bravoo en Leerrijk! zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de organisatie en kwaliteit van het onderwijs in onze gemeente. Zij nemen alle kosten hiervoor voor hun rekening. Echter, om de taalklas op te zetten en ook de afstemming met de andere basisscholen goed te organiseren is tot maximaal einde schooljaar 24-25 een projectleider nodig. Vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kansengelijkheid voor leerlingen, verdelen gemeente Waalwijk en wij op basis van het aantal inwoners de kosten voor deze projectleider. Dit betekent dat wij een derde van deze kosten voor onze rekening nemen. Deze kosten dekken we vanuit de rijksmiddelen die wij ontvangen voor het gemeentelijk onderwijsachterstanden-beleid (GOAB).

4.1 ondersteuning die in de scholen wordt voorzien maakt onderdeel uit van onze lokale zorgstructuur

Net als andere leerlingen op de reguliere scholen in onze gemeente zal ook voor de leerlingen in de taalklas ondersteuning nodig zijn vanuit de jeugdgezondheidszorg (GGD), schoolmaatschappelijk werk (Farent), leerplicht (via gemeente Tilburg), etc. Twee redenen waarom het logisch is om de kosten die deze partners maken mee te nemen in de reguliere afspraken zijn:

- in de huidige situatie zitten deze leerlingen op de reguliere scholen in onze gemeente en worden als zodanig meegenomen in de betreffende zorgstructuren en daarmee in de reguliere afspraken met onze huidige partners;
- de leerlingen van de taalklas gaan na een jaar/anderhalf jaar naar een reguliere school thuis nabij in onze gemeente en komen dan weer in de zorgstructuur binnen onze gemeente terecht en vallen daarmee in de reguliere afspraken met onze huidige partners.

5.1 onderwijs is gedurende het eerste jaar, anderhalf jaar niet langer beschikbaar thuis nabij

Ouders zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het vervoer van huis naar school en terug. Wanneer de school om de hoek zit, is vervoer geen issue. Nu we kiezen voor een centrale taalklas voor het eerste jaar, anderhalf jaar, kan vervoer voor ouders wel een issue worden.

Om ouders te helpen in het organiseren van het vervoer naar en van de taalklas, worden de schooltijden van de taalklas anders dan de schooltijden van de reguliere scholen. Hiermee ontstaat er voor ouders die kinderen naar meerdere locaties moeten brengen/halen ruimte in tijd.

Als ouders niet in de gelegenheid blijken te zijn om het vervoer voor hun kind(eren) te organiseren, wordt bekeken wat een goede oplossing is. Zo kan gedacht worden aan het beschikbaar stellen van fietsen, indien nodig gecombineerd met fietslessen. Indien nodig organiseren we dat kinderen gebruik kunnen maken van leerlingvervoer. De afwijkende schooltijden van de taalklas bieden ook hier mogelijkheden, aangezien ook in het leerlingvervoer er sprake is van druk/krapte.

Kanttekeningen

1.1 sociale integratie en leerlingvervoer vragen aandacht van ons als gemeente

Niet alle kinderen gaan meer heel thuisnabij naar school. Dit betekent dat de sociale integratie met kinderen in de eigen woonwijk buiten school plaats zal vinden en hierin wellicht ook iets georganiseerd moet worden.

Voor het onderwijs betekent het dat de school waar de leerling na de taalklas naar toe gaat al snel actief betrokken moet worden bij de ontwikkeling van de leerling met als doel een soepele overgang te realiseren. Op die school zal de leerling zeker nog behoefte hebben aan extra taalondersteuning. Bravoo en Leerrijk! zijn ervoor verantwoordelijk om ook hieraan binnen hun scholen expliciet aandacht te besteden in dit traject.

3.1 de rol van de projectleider heeft een maximale einddatum

Het opzetten van de taalklas plus het borgen van goede afstemming met de andere basisscholen is een specifieke taak die belegd wordt bij een projectleider. De kosten hiervoor dekken we samen met gemeente Waalwijk tot maximaal einde schooljaar 24-25.

4.1 de specifieke doelgroep vraagt wellicht extra inzet

Vanwege de aparte locatie en specifieke doelgroep is het niet ondenkbaar dat er extra kosten komen voor de genoemde zorg in de taalklas. Dit kan betekenen dat extra geld begroot moet worden voor bijvoorbeeld de dienstverlening van de GGD, Farent, etc. Het verwachte aantal leerlingen vanuit onze gemeente is echter klein, zeker ten opzicht van het totale aantal leerlingen in onze gemeente. Wanneer er meer middelen nodig zijn, zal dit worden gemeld aan uw college.

5.1 de specifieke doelgroep vraagt wellicht extra inzet

De grens voor leerlingvervoer ligt op 6 km. Vertalen we dat vanuit de gekozen locatie naar onze inwoners, dan betreft dit enkel de inwoners van de kernen De Moer en Loon op Zand. Voor de inwoners van de kern Kaatsheuvel is de locatie van de taalklas maximaal 4 km verwijderd. Ervaring bij andere taalscholen leert echter dat deze doelgroep ook onder de 6 km niet altijd de mogelijkheid heeft om vervoer te organiseren en dat vanaf 2 km wordt meegekeken met ouders naar het organiseren van vervoer. Een opgave van de verwachte kosten hiervoor is op dit moment nog niet te geven.

Afstemming met andere afdelingen/clusters:

Ondernemingsraad:

Adviesnota hoeft niet aan de ondernemingsraad te worden aangeboden.

Personeel en organisatie consequenties:

Nee

I&A

Nee

Communicatie

De schoolbesturen verzorgen in overleg met beide gemeenten de communicatie.

Bestuurlijk-juridische aspecten

Nee

Financiën

De schoolbesturen Bravoo en Leerrijk! nemen vanuit hun verantwoordelijkheid voor de organisatie en kwaliteit van het onderwijs de onderwijskosten voor de taalklas voor hun rekening. Deze kosten worden voor een belangrijk deel gedekt door reguliere leerlingbekostiging met daarbovenop de extra rijksbekostiging voor nieuwkomersleerlingen. De schoolbesturen lopen hierin een risico, aangezien de

reguliere leerlingbekostiging onvoldoende is voor de taalklas en de specifieke aanvullende rijksbekostiging aan aantallen en erg strikte regels gebonden is. Het initiatief om deze taalklas te starten is vanuit een gedeelde wens en verantwoordelijkheid. In de stuurgroep is daarom gesproken over ieders rol en risico en is afgesproken dat bestuurders van de schoolbesturen en gemeenten samen bekijken hoe om te gaan met niet gedekte kosten voor de taalklas op het moment dat dat zich voordoet/dreigt voor te doen.

Voor het opzetten van de taalklas en ook de afstemming met de andere basisscholen goed te organiseren is tot maximaal einde schooljaar 24-25 een projectleider nodig naast de schooldirecteur. Wij nemen een derde van deze kosten voor onze rekening, namelijk afgerond € 55.000,-. Deze kosten dekken we vanuit de rijksmiddelen die wij ontvangen voor het gemeentelijk onderwijsachterstanden-beleid (GOAB, FCL-ECL: 6480003-42110). Vanuit de voorliggende periode (2019-2022) hebben we een deel van het aan ons beschikte bedrag over dat we hiervoor in kunnen zetten, zonder de doorgaande activiteiten voor de komende jaren vanuit GOAB te raken.

Voor dienstverlening door partners zoals GGD, Farent en Leerplicht, nemen we de kosten gewoon mee in de reguliere afspraken met de huidige partners. Aangezien deze leerlingen nu in de reguliere scholen worden meegenomen en dus passen binnen de reguliere afspraken, verwachten we hier niet per se extra kosten te maken.

Een opgave van de verwachte kosten voor leerlingvervoer is op dit moment nog niet te geven.

Bijlagen

Geen